

Świadomy Podatnik

Jesteś odpowiedzialny wyłącznie za zapłatę podatku
we właściwej wysokości obliczonej zgodnie z prawem
– ani więcej, ani mniej.

(Deklaracja Praw Podatnika; Punkt V; Departament Skarbu USA)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Lewiatan

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Optymalizacja podatkowa

Jacek Bajson

Wiceprzewodniczący grupy PIT/CIT Rady Podatkowej
Lewiatan

Optymalizacja w życiu codziennym podatników, np.:

- lokaty „antypodatkowe”
- sprzedaż akcji ze stratą i ich odkupienie po tej samej cenie pozwala pomniejszyć kwotę zysku,
- darowizny środków pieniężnych zamiast nieruchomości ,
- darowizna na rzecz dziecka i jej dalsze przekazanie ?
- przenoszenie grudniowych wypłat ze stosunku pracy z 2008 roku do opodatkowania niższym podatkiem w 2009 roku.

Podatki stanowią ważny element kosztowy

- **Legalne** kształtowanie obciążeń podatkowych jest dozwolone przez prawo podatkowe.
- Istotą działalności gospodarczej jest maksymalizacja zysku - wyrok NSA.
- Optymalizacja to wybór takiej formy oraz struktury planowanej transakcji, aby **w granicach** obowiązującego prawa podatkowego zapłacić jak najniższy podatek.

Sposoby optymalizacji podatkowej:

- wybór opodatkowania w istniejącym stanie faktycznym lub
- odpowiednie kształtowanie stanu faktycznego.

Obejście prawa – w 2005 roku wprowadzono do ordynacji podatkowej przepis art. 199 a, który upoważnia organy podatkowe do badania rzeczywistych intencji podatników wobec fiskusa.

Pozorność transakcji

- Organ podatkowy ustalając treść czynności prawnej bada nie tylko dosłowne brzmienie oświadczeń woli, ale uwzględnia zgodny zamiar stron i cel czynności.
- Jeżeli pod pozorem dokonania czynności prawnej dokonano innej czynności prawnej, skutki wywodzi się z tej ukrytej czynności prawnej
- Przykład czynności pozornej : sprzedaż za 1 zł mająca na celu ukrycie innej czynności (darowizny)

Optymalizacja podatkowa na różnych etapach działania przedsiębiorcy:

- wybór formy opodatkowania
- bieżąca działalność operacyjna
- jednorazowe transakcje
- wyjście z biznesu.

Optymalizacja poszczególnych transakcji a kompleksowa polityka optymalizacyjna

Wybór formy opodatkowania-kryteria:

- ochrona majątku przed roszczeniami osób trzecich
- koszty rejestracji
- porównanie obciążeń podatkowych przedsiębiorcy indywidualnego i spółki z o.o.

Opodatkowanie działalności gospodarczej

Karta podatkowa – forma opodatkowania przewidziana dla drobnych przedsiębiorców, którzy prowadzą m.in. działalność handlową, usługową, gastronomiczną.

Ryczałt ewidencjonowany – podatek ryczałtowy płaci się od przychodów (brak możliwości pomniejszenia o koszty).

Stawki podatku wynoszą od 3% do 20%,

Limit przychodów 150 tys. euro.

Zasady ogólne:

- opodatkowanie podatkiem progresywnym 18, 32%
lub
- liniowym 19%

Dochód	PIT -18,32%	PIT -19%	Różnica
3089	0	587	-587
85528	14839	16250	-1411
96.384	18313	18313	0
200.000	51470	38000	13470

Opłacalność stosowania podatku liniowego

Największa korzyść dla osoby rozliczającej się progresywnie przy dochodzie na poziomie 85.528 PLN.

Należy uwzględnić również brak możliwości wspólnego opodatkowania i odliczenia ulg, innych niż odliczenie składek na ZUS i składki zdrowotnej, dla osób opodatkowanych podatkiem liniowym.

Możliwość zmiany opodatkowania w ciągu roku?

- rozbieżne interpretacje w kwestii likwidacji działalności i rozpoczęcia nowej,
- utrata prawa do preferencyjnego opodatkowania.

Sposoby na przesuwanie dochodu i kosztów w czasie

np. przeznaczenie środków na fundusz szkoleniowy – w przypadku, gdy nie zostaną one wykorzystane w przyszłym roku będą stanowić one przychód przyszłego roku, przenoszenie momentu fakturowania.

Wybór formy opodatkowania

Spółki osobowe prawa handlowego:

- spółka jawna,
- spółka komandytowa,
- spółka partnerska,
- spółka komandytowo –akcyjna.

Zasada transparentności: podatnikami są wspólnicy, a nie spółki

Wybór formy opodatkowania cd:

Spółka z o.o. – stawka CIT -19%, opodatkowanie dywidendy stawką PIT -19% = efektywne opodatkowanie udziałowca na poziomie 34,39%.

Korzyścią jest zabezpieczenie majątku prywatnego wspólnika, zaufanie w obrocie gospodarczym.

Wady: oprócz wyższego opodatkowania, wysokie koszty założenia (kapitał zakładowy, koszty rejestracji).

Spółka komandytowa

- *Komplementariusz* - odpowiedzialność za zobowiązania spółki bez ograniczeń - może nim być osoba prawna,
- *Komandytariusz* - odpowiedzialność tylko do sumy komandytowej.

Korzyści: opodatkowanie jak w przypadku spółki jawnej przy zachowaniu ochrony majątku prywatnego.

Wspólnicy mają prawo dowolnie ustalić w umowie spółki sposób podziału zysku (niezależnie od rzeczywiście wniesionych wkładów).

Wybór metody wpłacania zaliczek na podatek

Uproszczona forma

Podatnicy prowadzący działalność gospodarczą – z wyjątkiem podatników, którzy po raz pierwszy podjęli działalność w roku podatkowym albo w roku poprzedzającym rok podatkowy - mogą wpłacać zaliczki miesięczne w wysokości $1/12$ kwoty obliczonej zgodnie ze skalą podatkową (a w przypadku podatników opodatkowanych liniowo -19%) od dochodu wykazanego w zeznaniu rocznym złożonym:

- a)** w roku podatkowym poprzedzającym dany rok podatkowy,
- b)** z roku poprzedzającego dany rok podatkowy o 2 lata – jeżeli w zeznaniu za rok, o którym mowa w pkt a) nie wykazano dochodu (lub dochód poniżej kwoty wolnej).

Wymogiem jest zawiadomienie naczelnika urzędu skarbowego o wyborze uproszczonej formy wpłacania zaliczek do 20 lutego.

Uproszczona metoda jest korzystna dla podatników, których dochody rosną.

Zaliczki kwartalne

Zaliczki za I, II, III kwartał wpłaca się do 20-go dnia miesiąca następującego po zakończeniu kwartału, zaliczka za IV kwartał płatna jest do 20 grudnia.

Uprawnienie przysługuje rozpoczynającym działalność oraz małym podatnikom (podatnik, u którego wartość przychodu ze sprzedaży wraz z kwotą VAT w poprzednim roku nie przekroczyła 1,2 mln EUR).

Wymogiem jest zawiadomienie naczelnika urzędu skarbowego w terminie do 20 lutego.

Kredyt podatkowy

Ulga przewidziana dla podatników rozpoczynających po raz pierwszy prowadzenie działalności gospodarczej:

- Podatnik nie opłaca zaliczek na podatek w roku następującym po roku w którym rozpoczął działalność,
- Nie jest to ulga popularna z powodu rygorystycznych warunków, jakie muszą spełnić podatnicy pod groźbą utraty prawa do ulgi (nielikwidowanie działalności w okresie 5 lat po skorzystaniu z ulgi, utrzymanie określonej wysokości przychodów, zatrudnienia oraz nieposiadanie zaległości podatkowych).

Optymalizacja ZUS

- Niższe koszty składek w działalności gospodarczej w porównaniu do umowy o pracę (ale niższe świadczenia),
- Krótszy okres karencji dla osób zatrudnionych planujących skorzystać z liniowego opodatkowania przy przejściu na samozatrudnienie.

Optymalizacja ZUS

Ulga dla osób, które nie prowadziły działalności gospodarczej w okresie ostatnich 60 miesięcy przed rozpoczęciem działalności, nie wykonują jej na rzecz byłego pracodawcy, dla którego w roku bieżącym lub poprzedzającym wykonywały w ramach stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności: składki od niższej podstawy-30 % minimalnego wynagrodzenia.

Optymalizacja czy obejście przepisów ZUS?

Rejestracja firmy za granicą (zatrudnienie) jako sposób optymalizacji ZUS?

Wiążąca moc formularzy potwierdzających podleganie ubezpieczeniu za granicą.

Konsekwencją podejmowanie pozornego zatrudnienia może być zapłata zaległych składek i odsetek.

Bieżące prowadzenie działalności:

- zatrudnianie personelu,
- różnice pomiędzy stosunkiem pracy i wykonywaniem usług na podstawie umów cywilnoprawnych,
- ochrona prawa pracy a zabezpieczenie praw w umowach cywilnoprawnych,
- aspekt ZUS-owski - niższe składki w zamian za niższe świadczenia.

Zatrudnianie personelu:

- stosunek pracy – najwyższe opodatkowanie i koszty ZUS,
- umowa zlecenia / o dzieło -20% koszty uzyskania przychodu
- 50% koszty uzyskania przychodu z tytułu przeniesienia praw autorskich . Warunkiem jest powstanie utworu : jest to każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci.

50% koszty uzyskania przychodu :

- obowiązek dostarczenia utworu,
- sposób ustalenia wynagrodzenia
- wprowadzenie procedur akceptacji
- archiwizacja utworów

Rozwiązanie stosowane w firmach (zespołach):
informatycznych, marketingowych , doradczych,
architektonicznych, agencjach reklamowych

Zatrudnianie personelu:

- świadczenia pozapłatcowe
- optymalizacja podatkowa zatrudniania cudzoziemców:
(zryczałtowane opodatkowanie dla nierezydentów
m.in. z tytułu umowy zlecenia , o dzieło , kontraktu
menedżerskiego, wynagrodzenia z tytułu zasiadania w
organach stanowiących osób prawnych)

Zatrudnianie własnej rodziny:

- koszty zatrudnienia małżonka albo małoletnich dzieci nie są zaliczone do kosztów uzyskania przychodu (ograniczenie nie dotyczy rodziców),
- w przypadku prowadzenia przez małżonków odrębnych firm i świadczenia dla siebie usług istnieje możliwość zaliczenia ich w koszty,
- Wynagrodzenie wypłacone wspólnikowi nie stanowi dla tego wspólnika kosztu uzyskania przychodu, jest natomiast kosztem dla pozostałych wspólników.

Amortyzacja i zarządzanie kosztami podatkowymi

Amortyzacja przyspieszona – możliwość stosowania współczynników podwyższających stawki standardowe,

Indywidualne stawki amortyzacyjne w przypadku środka trwałego ulepszonego lub używanego,

Amortyzacja spowolniona – podatnik może samodzielnie decydować o obniżeniu stawek (w wykazie podane są stawki maksymalne).

Amortyzacja i zarządzanie kosztami podatkowymi

Amortyzacja degresywna – możliwość stosowania dotyczy tylko niektórych kategorii środków trwałych (maszyn i urządzeń zaliczonych do grupy 3-6 i 8 KST).

Istotą jest zmienna podstawa dokonywania odpisów amortyzacyjnych:

- W pierwszym roku używania środka trwałego odpisów dokonuje się od jego wartości początkowej podwyższonej przy zastosowaniu współczynnika 2,0 lub 3,0,
- W kolejnych latach podstawa zmniejsza się o dotychczasowe umorzenie środka trwałego,
- Począwszy od roku podatkowego, w którym roczna kwota odpisów amortyzacyjnych byłaby niższa od rocznej kwoty odpisów obliczonych przy zastosowaniu metody liniowej, dalszych odpisów dokonuje się zgodnie z metodą liniową .

Zastosowanie metody degresywnej powoduje ,że odpisy amortyzacyjne są w początkowej fazie amortyzacji wyższe od możliwych do uzyskania przy zastosowaniu metody liniowej.

Amortyzacja i zarządzanie kosztami podatkowymi

Preferencyjne zasady amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych dla:

- rozpoczynających działalność oraz małych podatników,
- możliwość zaliczenia w koszty odpisów do kwoty 50.000 EUR,
- zakres dotyczy jedynie środków trwałych zaliczonych do grupy 3 - 8 KŚT (z wyłączeniem samochodów osobowych).

Rozpoczynający działalność mogą korzystać z tej możliwości przez dwa lata.

Optymalizacja a rozliczanie strat:

Strata: koszty uzyskania przychodu przekraczają sumę przychodów podatkowych. Określa się ją za dany rok podatkowy.

Można obniżyć dochód podatkowy o wysokość straty danego roku podatkowego w najbliższych kolejno następujących po sobie **pięciu** latach podatkowych.

Wyboru dokonuje sam podatnik, z tym, że wysokość obniżenia dochodu nie może przekroczyć w którymkolwiek z tych lat 50% kwoty poniesionej straty (czyli stratę można rozliczyć najszybciej w 2 kolejne lata).

Przenoszenie dochodu/kosztów w czasie

- Przyspieszenie kosztów poprzez utworzenie funduszu szkoleniowego
- Przedłużenie okresu amortyzacji (i obniżenie wysokości odpisów amortyzacyjnych) w przypadku ponoszenia strat.
- Zmiana roku podatkowego.

Zmiany w PIT/CIT od 2011 wpływające na dotychczasowe sposoby optymalizacji

W razie nabycia wkładu niepieniężnego (aportu) wniesionego do spółki niebędącej osobą prawną, wartością początkową środka trwałego lub wartości niematerialnej jest:

- a) wartość początkowa, od której dokonywane były odpisy amortyzacyjne,
- b) suma wydatków poniesionych na nabycie lub wytworzenie przedmiotu, niezaliczonych do kosztów uzyskania przychodów – jeśli przedmiot wkładu nie był amortyzowany,
- c) wartość rynkowa jeżeli ustalenie wydatków zgodnie z b) jest niemożliwe.

Jest to co do zasady niekorzystna zmiana dla podatników (dotychczas wartości te ustalano zwykle w wartości rynkowej).

Likwidacja

- Od 2011 roku majątek otrzymany przy likwidacji spółki osobowej / jednoosobowej działalności gospodarczej nie będzie już objęty PIT,
- Podatek może pojawić się dopiero przy ewentualnej sprzedaży przejętych składników, o ile nastąpi ona w przeciągu 6 lat od daty likwidacji spółki (należy sporządzić wykaz składników majątku na dzień likwidacji),
- Dochód będzie opodatkowany jako pochodzący z działalności gospodarczej (mimo, że sama działalność już została zlikwidowana), według zasad jakie istniały w dniu likwidacji.

Likwidacja

Środki pieniężne nie będą podlegały opodatkowaniu.

Likwidacja 10% zryczałtowanego podatku.

Wystąpienie ze spółki

Wspólnik występujący ze spółki zapłaci podatek od nadwyżki ponad wartość wkładu wniesionego w momencie wstąpienia oraz niewypłacone wcześniej dochody (problemy z wyliczeniem dochodów w spółce i ustaleniem wartości wkładu).

Wyjście z biznesu

Korzyści wynikające ze zmiany formy opodatkowania:

Przejście na kartę podatkową w przypadku planowanej sprzedaży majątku (stawki karty podatkowej uwzględniają podatek należny od przychodów uzyskanych ze sprzedaży majątku wykorzystanego w działalności gospodarczej).

Darowizny:

Darowizna majątku wycofanego ze spółki.

Po upływie pół roku obdarowany może sprzedać te przedmioty bez daniny (z wyjątkiem nieruchomości).

Wyjście z biznesu

Darowizny: zwolnienie z opodatkowania podatkiem od spadków i darowizn (bez limitu) w przypadku nabycia przez małżonka, zstępnych , wstępnych, pasierba, rodzeństwo, ojczyma i macochę (wyłączenie wobec teściów, zięcia i synowej)

Zgłoszenie do naczelnika urzędu skarbowego w terminie 6 miesięcy od otrzymania darowizny

Koszty przy umorzeniu udziałów nabytych w drodze spadku lub darowizny – zmiany od 2011 roku.

Inne sposoby optymalizacji:

- Rozwiązania międzynarodowe,
- Fundusz Inwestycyjny Zamknięty,
- Ceny transferowe,
- Inwestycje na terenie stref ekonomicznych,
- Optymalizacja podatku VAT, od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnych.

Optymalizacja podatkowa - zalety.

- Zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstwa
- Poprawa płynności
- Zmniejszenie ryzyka podatkowego

Dziękuję za uwagę

jacek.bajson@tpa-horwath.pl